

dwong reeds tot het bouwen van twee houten noodbarakken, die echter uiteraard geen definitieve voorziening hebben gebracht. Aan de stichting van een tweede laboratorium, dat uitsluitend voor de organische chemie bestemd zal zijn, terwijl het bestaande dan de anorganische chemie zal bevatten, zal niet zijn te ontkomen. Intusschen staat op dit oogenblik nog niet vast, in hoeverre op de oorspronkelijke plannen voor dit nieuwe gebouw, die den tweeden ondergeteekende te omvangrijk en daardoor te kostbaar zijn voorgekomen, zal kunnen worden bezuinigd; een nieuw, zeer vereenvoudigd ontwerp is in voorbereiding, maar zal dit jaar niet meer in uitvoering kunnen komen. Daarom neemt de tweede ondergeteekende den post van f 200 000 terug, met de bedoeling, bij de Bouwfonds-begrooting voor 1923 hierop nader terug te komen.

Art. 11. De bouw van het laboratorium voor analytische scheikunde te Delft heeft voornamelijk in de jaren 1918—1921 plaats gehad. De materiaalprijzen en arbeidsloonen van deze periode staan in een heel wat ongunstiger verhouding tot die van de vroegere „normale” tijden, dan het Voorloopig Verslag aangeeft. Zelfs voor den allerlaatsten tijd geldt nog een vermenigvuldigingscijfer van plm. 2 en voor de jaren 1918—1921 mag veilig het cijfer 3 of $3\frac{1}{2}$ worden aangenomen, waarmee de stijging van kosten van dit bouwwerk dan ook ongeveer overeenstemt.

Art. 13. De kosten van stichting der Rijks hogere burgerschool te Purmerend werden op het oogenblik, dat de Memorie van Toelichting tot deze begrooting werd geschreven, geraamd op f 510 000. De sindsdien voortgegangene prijsdaling maakte, dat later deze som reeds op 478 000 kon worden gesteld, op zich zelf ongetwijfeld nog een aanzienlijk bedrag, maar naar verhouding van den omvang van het te stichten gebouw en de eischen, waaraan dit zal moeten voldoen, niet te hoog. Het wordt een 10-klassige school met een inhoud van ongeveer 16 000 M³. Een ongunstige omstandigheid is, dat de bodemgesteldheid een kostbare fundeering noodig maakt. In verband met de nog verder voortgaande prijsdaling is te wachten, dat de werkelijke kosten ook beneden de nieuwe raming zullen blijven; het eerste gedeelte van den bouw, waarvoor inmiddels een aanbesteding is uitgeschreven, zal althans binnen de begrooting gegund kunnen worden.

De zes posten voor den bouw van Rijks hogere burgerscholen, welke op deze begrooting zijn uitgetrokken, betreffen allen stichtingen, welke reeds bij begrootingen voor vorige dienstjaren zijn goedgekeurd. De scholen functionneeren reeds gedurende meer of minder langen tijd, sommige ervan reeds eenige jaren, in hulplocaliteiten, welke door de betrokken gemeentebesturen, in afwachting van de totstandbrenging der definitieve gebouwen, zijn beschikbaar gesteld. Het Rijk vervult met die totstandbrenging niet anders dan een in het verleden tegenover de gemeentebesturen contractueel aanvaarde verplichting. Dat daarbij groote voortvarendheid is betracht, mag de tweede ondergeteekende niet toegeven; hij moet integendeel tot zijn leedwezen erkennen, dat tengevolge van allerlei omstandigheden de bouw van de meeste dezer scholen in een heel wat langzamer tempo gaat, dan de gemeentebesturen hebben mogen verwachten. Allermint mag gezegd worden, dat in dit opzicht de Rijksscholen in gunstiger positie verkeerden dan de bijzondere middelbare scholen.

Art. 21. Het komt den tweeden ondergeteekende voor, dat tusschen de vermindering van de subsidies aan openbare leeszaalen en bibliotheken en de noodzakelijkheid van verbouwing van de localiteiten, waarin de Koninklijke Bibliotheek gevestigd is, nauwelijks eenig verband kan worden gelegd en dat op grond van het eerste het laatste bezwaarlijk achterwege zal kunnen blijven. Wil men een vergelijking, dan zouden naast die subsidies de jaarlijksche exploitatiekosten van de Koninklijke Bibliotheek gesteld moeten worden en dan zou blijken, dat ook deze sinds 1921 een teruggang vertoonen en wel van

f 3780. Mocht verdere bezuiniging nog mogelijk zijn, dan zal de tweede ondergeteekende niet nalaten, daartoe over te gaan. Wat de noodzakelijkheid van de verbouwing betreft, worde thans volstaan met een verwijzing naar hetgeen dienaangaande in de Memorie van Toelichting is medegedeeld. Voor den goeden gang van den dienst kan deze voorziening niet achterwege blijven.

Art. 25. De opmerking in het Voorloopig Verslag, dat men de collectie-DRUCKER thans goed ondergebracht achtte, berust blijkbaar op een misverstand; het gaat hier niet over de kunstwerken, die indertijd aan het Rijk zijn geschonken, maar over een zeer omvangrijke collectie schilderijen, aquarellen, teekeningen, meubelen, gobelins, tapijten en porcelein, die *sindsdien* aan het Rijk in bruikleen zijn gegeven en in het Rijksmuseum voorloopig zijn opgeborgen. Omtrent hare opstelling werd tot dusver nog geen regeling getroffen. De nieuw opgetreden Hoofddirecteur heeft daaromtrent voorstellen gedaan, welke de instemming van den heer en mevrouw DRUCKER hebben verworven, ten blijke waarvan zij onlangs dan ook een aantal precieuse Louis XVI stoelen aan het Rijksmuseum hebben geschonken. De uitvoering van de plannen vereischt eenige inwendige voorzieningen in het Rijksmuseumgebouw tot een gezamenlijk bedrag van f 10 000. Het komt den tweeden ondergeteekende voor, dat deze uitgave tegenover de reeds zoo herhaaldelijk door den heer en mevrouw DRUCKER betoonde edelmoedigheid ten volle gerechtvaardigd is en zelfs in dezen tijd van versoering bezwaarlijk achterwege kan blijven.

De artikelen *2ter*, *quater*, *quinqües*, *sexies* en *septies* en *25 bis*, *ter*, *quater*, *quinqües* en *sexies* zijn noodig geworden door de in werking treding van de nieuwe Pensioenwet.

In totaal ondergaat deze begrooting tengevolge van de thans aangebrachte wijzigingen een vermindering van f 240 825.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CH. RUYS DE BEERENBROUCK.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

J. TH. DE VISSER.

263. 6.

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden 27 December 1922.)

Artikel 1.

De begrooting van uitgaven van het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen voor het dienstjaar 1922 wordt in plaats van op f 6 488 899, vastgesteld op f 6 248 074.

Ingevoegd worden:

Artikel 2ter. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds tot het bedrag der pensioenen, verleend aan ambtenaren, die *in dienst waren op het tijdstip der inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 (art. 157 der Pensioenwet 1922) *Memorie.*

Artikel 2quater. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds ten bedrage van 10 pct. van de pensioensgrondslagen der ambtenaren die *na de inwerkingtreding* van

de Pensioenwet 1922 *in dienst zijn gekomen* (art. 36, sub *a* der Pensioenwet 1922) . . . . . *Memorie.*

Artikel 2 quinquies. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds ten bedrage van $5\frac{1}{2}$ pct. van de pensioensgrondslagen der ambtenaren, die *bij de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 *in dienst waren of in dienst zijn gekomen*, (art. 36, sub *b* der Pensioenwet 1922). . . . . f 175,—

Artikel 2 sexies. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds wegens inkoop voor pensioen van dienstdienst dien ambtenaren *na de inwerkingtreding van de Pensioenwet 1922* in eene onbezoldigde betrekking of in zijdelingschen dienst hebben doorgebracht (art. 40 der Pensioenwet 1922). . . . . *Memorie.*

Artikel 2 septies. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds wegens inkoop voor pensioen van dienstdienst dien ambtenaren *vóór de inwerkingtreding van de Pensioenwet 1922* als ambtenaar (ook als tijdelijk ambtenaar) in zijdelingschen dienst, of in eene onbezoldigde betrekking hebben doorgebracht (art. 135 der Pensioenwet 1922). . . . . *Memorie.*

Artikel 25 bis. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds tot het bedrag der pensioenen, verleend aan ambtenaren, die *in dienst waren op het tijdstip der inwerkingtreding van de Pensioenwet 1922*. (Art. 157 der Pensioenwet 1922) . . . . . *Memorie.*

Artikel 25 ter. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds ten bedrage van 10 pct. van de pensioensgrondslagen der ambtenaren die *na de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 *in dienst zijn gekomen* (art. 36, sub *a*, der Pensioenwet 1922) . . . . . f 1 000,—

Artikel 25 quater. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds ten bedrage van $5\frac{1}{2}$ pct. van de pensioensgrondslagen der ambtenaren, die *bij de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 *in dienst waren, of in dienst zijn gekomen* (art. 36, sub *b* der Pensioenwet 1922) . . . . . f 5 500,—

Artikel 25 quinquies. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds wegens inkoop voor pensioen van dienstdienst dien ambtenaren *na de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922, in eene onbezoldigde betrekking of in zijdelingschen dienst hebben doorgebracht (art. 40 der Pensioenwet 1922) *Memorie.*

Artikel 25 sexies. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds wegens inkoop voor pensioen van dienstdienst dien ambtenaren *voor de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922, als ambtenaar (ook als tijdelijk ambtenaar) in zijdelingschen dienst, of in eene onbezoldigde betrekking hebben doorgebracht (art. 135 der Pensioenwet 1922) . . . . . *Memorie.*

Voor de bedragen achter de artikelen 1, 5, 7, en 9 wordt gelezen respectievelijk f 204 250; f 1 952 210; f 380 925 en f 11 296.

Voor de uitgetrokken totaalbedragen voor het Departement van Binnenlandsche Zaken en dat van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen wordt gelezen f 217 025 en f 6 031 049 terwijl voor het eindtotaal der begrooting in plaats van f 6 488 899 wordt gelezen f 6 248 074.

Artikel 2.

In artikel II worden ingevoegd tusschen de artikelen 2 *bis* en 3 het artikel 2 *quinquies*, en tusschen de artikelen 25 en 26 de artikelen 25 *ter* en 25 *quater*. Verder is de bevoegdheid opgenomen om uit artikel 4 over te schrijven op de artikelen 2 *ter*, 2 *quater*, 2 *sexies* en 2 *septies* en dat uit artikel 27 behalve op de artikelen 18, 20 en 22 ook kan worden overgeschreven op de artikelen 25 *bis*, 25 *quinquies* en 25 *sexies*.

263. 7.

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene afzonderlijke begroting van inkomsten en uitgaven van het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De begrooting van uitgaven van het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor het dienstjaar 1922 wordt vastgesteld op de som van zes millioen tweehonderd acht en veertigduizend vier en zeventig gulden (f 6 248 074).

Uitgaven voor de stichting en afwerking van gebouwen, ressorteerende onder de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, met inbegrip van de kosten van eerste inrichting en meubilering van, als volgt:

Departement van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 1. De provinciale besturen, voor zoover deze ten laste van het Rijk komen. . . . . f 204 250

Artikel 2. Toelagen aan ambtenaren, wier bezoldiging uit artikel 1 wordt gekweten voor kinderen, die zij te hunnen laste hebben. 200

Artikel 2bis. Het Rijkskrankzinnigengesticht te Woensel 1 400

Artikel 2ter. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds tot het bedrag der pensioenen, verleend aan ambtenaren, die *in dienst waren op het tijdstip der inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 (art. 157 der Pensioenwet 1922) . . . . . *Memorie.*

Artikel 2quater. Uitkeering aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds ten bedrage van 10 pct. van de pensioensgrondslagen der ambtenaren, die *na de inwerkingtreding* van de Pensioenwet 1922 *in dienst zijn gekomen* (art. 36, sub *a*, der Pensioenwet 1922) . . . . . *Memorie.*